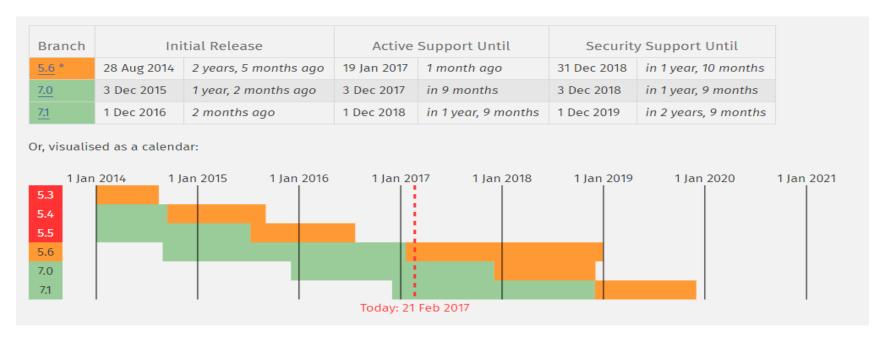

- PHP to skryptowy, obiektowy język programowania wykorzystywany głównie do tworzenia aplikacji internetowych
- Początki języka sięgają do 1994 r., pierwsza wersja opracowana przez Rasmusa Lerdorfa jako zestaw skryptów służących do monitorowania internautów odwiedzających jego witrynę

- PHP pierwotne rozwinięcie skrótu Personal Home Page, aktualnie PHP Hypertext Preprocessor
- PHP jest projektem Open Source kod źródłowy jest jawnie dostępny i można go swobodnie wykorzystywać w ramach licencji
- Głównym sponsorem Zend Technologies
- Ostatnia stabilna wersja 7.1.2

Wsparcie dla poszczególnych wersji (źródło: http://php.net/supported-versions.php)

• Zalety PHP:

- wydajność,
- duży zestaw wbudowanych bibliotek pozwalających tworzyć zaawansowane funkcjonalności za pomocą kilku linii kodu,
- zerowy koszt rozwiązanie Open Source,
- (względnie) łatwość nauki,
- przenośność działa na wszystkich systemach operacyjnych,
- wiele framworków (Zend, Symfony, CakePHP, Codelgniter, Yii2 i wiele innych) ułatwiających kodowanie

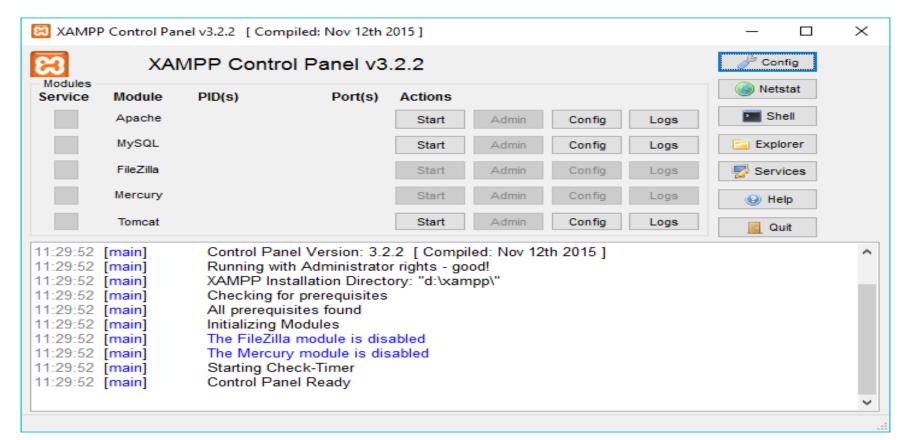
- Wady:
 - przestarzałe (bo innych argumentów konkurencji brak)

- Główni konkurenci: Perl, Microsoft ASP.NET, Ruby, Java Server Pages, Cold Fusion
- Do poprawnego działania skryptów PHP potrzebujemy - samego PHP, serwera WWW (Apache lub IIS) i przeglądarki WWW
- Kod PHP jest interpretowany przez serwer WWW i przekazywany do przeglądarki
- Dokumentacja: http://www.php.net/

- Najpopularniejsze serwery WWW to:
 - Apache rozwiązanie Open Source
 - IIS Microsoft Internet Information Services
- Możemy skorzystać z serwera zdalnego (usługa hostingu, zazwyczaj płatna, ale są też rozwiązania bezpłatne) lub lokalnego (rozwiązanie bezpłatne)

- W przypadku Apache mamy dostępne aplikacje dla Windows, które kilkoma kliknięciami udostępniają nam całą platformę WWW (serwer WWW, PHP i serwer baz danych MySQL/MariaDB), np. XAMPP, WAMP, ale należy je wykorzystywać tylko do pracy nad projektem
- W środowisku produkcyjnym najpopularniejszym rozwiązaniem jest LAMP – Linux, Apache, MySQL, PHP
- IIS jest również rozwiązaniem bezpłatnym, przy czym każdy element platformy instalujemy oddzielnie, można wykorzystywać w środowisku produkcyjnym

- Instalacja XAMPP
 - pobieramy plik instalacyjny ze strony <u>https://www.apachefriends.org/pl/index.html</u> lub wersję portable <u>https://sourceforge.net/projects/xampp/files/XAMPP%20</u> Windows/7.1.1/
 - instalujemy plik lub rozpakowujemy archiwum do katalogu x:\xampp (gdzie x to litera dowolnego dysku)
 - uruchamiamy x:\xampp\xampp-control.exe z uprawnieniami administratora

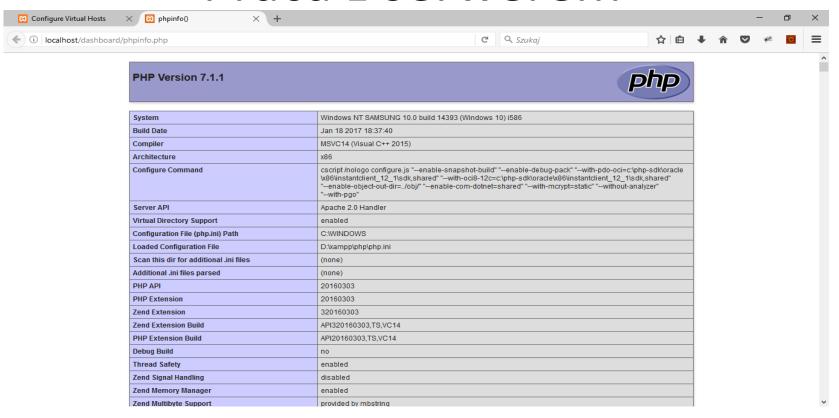

- Jeśli pojawią się problemy z uruchomieniem serwerów:
 - uruchamiamy plik x:\xampp\setup_xampp.bat
 - sprawdzamy czy port 80 nie jest aktualnie używany przez inną aplikację (np. Skype) i albo wyłączamy tą aplikację, albo zmieniamy domyślny port serwera WWW na, np. 8080 w Actions -> Config -> Apache (httpd.conf) -> linia z komendą Listen 80

- Aby uruchomić stronę startową serwera należy kliknąć Admin na poziomie Apache lub wpisać w przeglądarce adres localhost/127.0.0.1
- Wszystkie pliki, które mają zostać przetworzone przez serwer WWW, umieszczamy w folderze x:\xampp\htdocs

- Ustawienia PHP zawarte są w pliku konfiguracyjnym x:\xampp\php\php.ini
- Przy podstawowych zadaniach informacje zawarte w php.ini nie są potrzebne
- Przy serwerach zdalnych użytkownik zazwyczaj nie ma możliwości zmiany ustawień PHP (można próbować dodać w katalogu głównym aplikacji swój plik php.ini lub .htaccess)

Podstawy PHP

- Aby kod PHP mógł zostać poprawnie zinterpretowany przez serwer WWW, plik musi posiadać rozszerzenie .php
- Kod PHP musi znaleźć się pomiędzy znacznikiem otwierającym i zamykającym
- Należy bezwzględnie przestrzegać składni PHP, w przeciwnym razie po napotkaniu pierwszego błędu kod przestanie być wykonywany

Podstawy PHP

- 4 style znaczników PHP:
 - -styl XML: <?php ... ?> -zalecany
 <?php echo 'Hello World!'; ?>
 - styl krótki: <? ... ?> niezalecany, wymaga zmiany ustawień PHP (short_open_tag), może zostać wyłączony przez administratora serwera
 - <? echo 'Hello World!'; ?>

Podstawy PHP

Podstawy PHP - zadanie

Zadanie 1 PHP.pdf

Podstawy PHP - komentarze

- PHP udostępnia 3 sposoby na tworzenie komentarzy:
 - komentarz wielowierszowy pomiędzy znacznikami
 /**/
 /* Komentarz */
 - komentarz jednowierszowy za znacznikiem //
 // Komentarz

- Zmienna to kontener, który może przechowywać jakąś wartość. Każda zmienna ma swoją nazwę (identyfikator) oraz miejsce przechowywania w pamięci komputera
- W PHP zmienne deklarujemy w następujący sposób: \$identyfikator
- Nazwa zmiennej NIE może rozpoczynać się od liczby i innego znaku specjalnego oprócz _
- PHP zwraca uwagę na wielkość znaków (\$var jest inną zmienną niż \$Var)

```
$zmienna - dobrze
$ var -dobrze
$5 zmienna - źle
\$.zmienna - \acute{z}le
$jakasZmienna - dobrze
$jakas zmienna - dobrze
```

- PHP charakteryzuje się słabym typowaniem zmiennych (dynamicznym), co oznacza, że w trakcie wykonywania programu zmienna może przechowywać różne typy wartości (np. na początku może przechowywać liczbę, a za chwilę tekst)
- Większość języków programowania wymaga jasnego zdefiniowania typu zmiennej

- Typy zmiennych:
 - integer liczba całkowita, np. 5
 - float liczba zmiennoprzecinkowa, np. 5.68
 - string łańcuch znaków, np. "Hello World!"
 - array tablica do przechowywania wielu danych
 - boolean zmienna logiczna, przyjmująca wartość
 true (1) lub false (0)

 Podstawienie wartości do zmiennej realizujemy za pomocą znaku =, np.:

```
$car = "Opel";
$car2 = 'Mercedes';
$number = 5;
$car = $number;
$array = array(7, 9, 10);
$array2 = [7, 9, 10];
```

Podstawy PHP – ciągi znaków

- Ciągi znaków możemy umieszczać pomiędzy apostrofami ('ciąg znaków') lub w cudzysłowie ("ciąg znaków)
- Ciąg znaków umieszczony pomiędzy apostrofami traktowany jest jak surowe dane
- Jeśli użyjemy cudzysłowów, PHP jest w stanie wyszukać zmienną i podstawić jej wartość

Podstawy PHP – ciągi znaków

```
$car = "Opel";
echo 'Kupiłem samochód marki $car';
//=>Kupiłem samochód marki $car
```

echo "Kupiłem samochód marki \$car"; //=>Kupiłem samochód marki Opel

- Operatory pozwalają wykonywać operacje na zmiennych
- Wyróżniamy następujące typy operatorów:
 - arytmetyczne:
 - + suma, np. \$a + \$b, \$c = 2 + 5;
 - - różnica, np. a b, c = 2 5;
 - * iloczyn, np. \$a * \$b, \$c = 2 * 5;
 - / iloraz, np. a / b, c = 2 / 5;
 - % modulo (reszta z dzielenia), np. \$a % \$b, \$c = 5%2;

Uwaga: jeśli nie uda się interpreterowi przekonwertować zmiennej na liczbę, zostanie użyte 0.

```
    konkatenacji (łączenia łańcuch znaków): . (kropka)

   a = "Zakład";
  $b = "Fryzjerski";
  echo a \cdot ' \cdot sb;//=> Zakład
  Fryzjerski
– przypisania: =
  a = 17;
  b = a;
  echo $b;// => 17
```

```
- łączonego przypisania: +=, -=, *=, /=, np.:
  $a = 3:
  $a += $a;
  echo a; // => 6
– post- preinkrementacji, post- predekrementacji: ++, --, np.:
  $a = 7;
  echo $a++;// => 7;
  echo $a;// => 8
  $b = 3;
  echo --\$b;// => 2
  echo b:// => 2
```

```
– porównań: == (równy), != (różny), > (większy), < (mniejszy),</p>
  >= (większy, bądź równy), <= (mniejszy, bądź równy), ===
  (identyczny), np.:
  $a = 3;
  $b = 7;
  echo $a == $b; // =>
  echo $a <= $b; // => 1
  $a = 5;
  $b = '5';
  echo a == b; // => 1 (dlaczego?)
  echo a === b;//=> (dlaczego?)
```

```
logiczne: & & (koniunkcja), | | (alternatywa), !
  (zaprzeczenie), np.:
  a = 10;
  \$start = 0;
  \$ end = 20;
  echo $a >= $start && $a <= $end; // => ??
  $b = 10;
  echo $b == $a || $b == $end; // => ??
```

- tłumienia błędów: @, np.: a = 7;

```
$b = 0;

@ $c = $a / $b;

echo $c;// => ??
```

Podstawy PHP – obsługa formularzy

- Za pomocą PHP można uzyskać dostęp do każdego pola formularza
- W zależności od tego, czy formularze przekazywane są metodą POST czy GET, dostęp do pól formularza realizowany jest następująco:

Podstawy PHP – obsługa formularzy

```
– POST:
  $ POST['name'] lub
 HTTP POST VARS['name']
— GET:
  $ GET['name'] lub
 HTTP GET VARS['name']
```

Podstawy PHP – obsługa formularzy

```
<form method="post" action="post.php">
     <input type="text" name="surname">
</form>
$surname = $ POST['surname'];
Adres strony zmieni się na
http://localhost/post.php
```

Podstawy PHP – obsługa formularzy

```
<form method="get" action="get.php">
     <input type="text" name="surname">
</form>
$surname = $ GET['surname'];
Adres strony zmieni się na
http://localhost/get.php?surname=kowalski
```

Podstawy PHP - zadanie

Zadanie 2 PHP.pdf

- Instrukcje warunkowe dają możliwość wykonania kodu w zależności od spełnienia (bądź nie) warunku logicznego
- Dzięki temu nasz program może dynamicznie "podejmować decyzje" według ściśle określonych reguł

 Wyróżniamy następujące instrukcje warunkowe:

```
- if - jeżeli - sprawdza czy warunek to prawda czy
  fałsz,
if (warunek) {
   kod_do_wykonania;
}
```

```
$a = 7;

if ($a > 5) {
   echo "$a jest większe od 5";
}// => 7 jest większe od 5
```

```
- else - w przeciwnym razie (rozszerzenie if)
  if (warunek) {
    kod_do_wykonania;
  } else {
    kod_do_wykonania;
  }
```

```
$a = 3;
if ($a > 5) {
    echo "$a jest wieksze od 5";
} else {
    echo '$a nie jest większe od 5';
\}// => $a jest mniejsze od 5
skrócona wersja:
warunek ? kod dla true : kod dla false;
```

```
    elseif – w przeciwnym razie, jeżeli (rozszerzenie)

  if)
  if (warunek) {
     kod do wykonania;
  } elseif (warunek) {
     kod do wykonania;
```

```
$a = 3;
if ($a > 5) {
     echo "$a jest wieksze od 5";
} elseif ($a == 3) {
     echo $a = 3";
} else {
     echo 'Pogubiłem się...';
\frac{1}{/} > $a = 3
```

 switch – w odróżnieniu od if sprawdza czy warunek przyjmuje konkretną wartość switch (warunek) { case wartosc 1: kod do wykonania; break; default: kod do wykonania; break;

```
$a = 'samochód';
switch ($a) {
   case 1:
         echo $a = 1";
         break;
   case 'samochód':
         echo 'car';
         break;
   default:
         echo 'nie wiem nic';
         break; }
```

Podstawy PHP – zadanie

Zadanie 3 PHP.pdf

- W sytuacjach, gdy chcemy wykonać ten sam kod dla wielu elementów, bądź też wiele razy na tym samym elemencie, warto skorzystać z pętli
- Dzięki temu zmniejszamy ilość kodu i oszczędzamy czas

- Wyróżniamy 3 podstawowe rodzaje pętli:
 - while kod jest wykonywany, dopóki warunek sprawdzający jest spełniony, np.:

```
$i = 10;
while ($i >=0) {
   echo "$i";
   $i--;
}
```

 do ... while - podobnie jak while, przy czym pętla wykona się przy najmniej 1 raz, ponieważ warunek sprawdzany jest na końcu, np.

```
$i = 0;
do {
   echo "$i";
   $i++;}
while ($i <10);</pre>
```

```
- for (licznik; warunek;
 działanie na liczniku) - pętla, która
 wykona się z góry określoną ilość razy, np.
$i = 0;
for (\$i; \$i <=10; \$i++) {
  echo "$i";
```

- Tablica jest strukturą, która w przeciwieństwie do zmiennej, pozwala przechowywać zbiory danych
- Tablica może być jednowymiarowa lub wielowymiarowa. W praktyce najczęściej wykorzystuje się tablice dwu- trzywymiarowe
- Każdy element tablicy może być wartością lub inną tablicą

- Wyróżniamy 2 rodzaje tablic:
 - indeksowane numerycznie indeksem/kluczem są kolejne (ale niekoniecznie) liczby, zaczynając od 0
 - asocjacyjne indeksowane dowolnym kluczem, najczęściej słowem

Tablicę możemy zadeklarować na 2 sposoby:

```
- $nazwa = array(el 0, el 1, ..., el n), np.:
$cars = array("Vectra", "Sprinter",
"105");
//jednowymiarowa tablica indeksowana numerycznie
cars2 = array(
  array("Vectra", "Sprinter", "105"),
  array("Scania", "DAF", "Iveco")
```

```
- $nazwa = [el_0, el_1, ..., el_n], np.:
  $cars = ["Vectra", "Sprinter", "105"];
  //jednowymiarowa tablica indeksowana
  numerycznie
```

 Dostęp do elementu tablicy realizowany poprzez odwołanie do jego indeksu:

```
echo $cars[0]; => Vectra
echo $cars[2]; => 105
```

```
cars2 = [
  ["Vectra", "Sprinter", "105"],
  ["Scania", "DAF", "Iveco"]
]; //tablica dwuwymiarowa
echo $cars2[1][1]; //=> DAF
echo $cars2[2][2]; //=> ???
```

```
$assoc cars = ["Opel" =>
"Vectra", "Mercedes" =>
"Sprinter", "Syrena" => "105"];
//jednowymiarowa tablica
asocjacyjna
echo $assoc cars["Syrena"];// =>
105;
```

```
acceptance $assoc cars2 = [
       "osobowe" => [
              "Opel" => "Vectra",
              "Mercedes" => "Sprinter",
              "Syrena" => "105"
       "dostawcze" => [
               "DAF", "MAN", "Scania"
echo $assoc cars2["osobowe"]["Opel"];// => Vectra
echo $assoc cars2["dostawcze"][1];// => MAN
```

 Zmiana wartości elementu tablicy lub dodanie elementu do tablicy realizowane są poprzez operator przypisania:

```
$num = [1, 2, 3];
echo $num[2];// => 3
$num[2] = 5;
echo $num[2];// => 5
```

```
num = [1, 2, 3];
num[4] = 7;
echo num[4]; // => 7
echo num[3];// => ???
num[] = 15;
//pod jakim indeksem znajdzie się nowa
wartość?
```

- Aby wyświetlić wszystkie elementy tablicy, należy skorzystać z pętli
- Do tego celu najlepiej wykorzystać pętlę for lub foreach (specjalna pętla dla tablic)

```
num = [1, 2, 3];
for (\$i=0; \$i<3; \$i++) {
    echo ''.$num[$i].'';
} / / =>
//1
//2
//3
```

 Jeśli ilość elementów tablicy nie jest nam znana, lub może się dynamicznie zmieniać w trakcie wykonywania kodu, warto skorzystać z funkcji count(), która zlicza elementy tablicy:

```
num = [1, 2, 3];
echo count (num); // => 3
```

```
$array = [????];
for ($i=0; $i < count($array); $i++){
    echo $array[$i];
}</pre>
```

UWAGA: w tym przypadku count () zwróci tylko liczbę elementów pierwszego poziomu (jeśli \$array będzie zawierała 1 element, który będzie tablicą o n elementach, to zwróci wartość 1) –

http://php.net/manual/pl/function.count.php

 Użycie pętli foreach jest znacznym ułatwieniem przy operacjach na tablicach: foreach (\$array as \$element) { echo \$element; } lub foreach (\$array as \$key => \$value) { echo \$key . '=>' . \$value; }

```
$arr = [5, "samochodów",
"chciałbym", "mieć"];
foreach ($arr as $el) {
    echo $el. '';
} =>// 5 samochodów chciałbym
mieć
```

```
num = [5, 6, 7, 8];
foreach ($num as &$n){//& - referencja
    n *=2;
    unset($n); //czyści zmienną $n
foreach ($num as $n) {
    echo $n.', ';
}// => 10, 12, 14, 16,
```

- Przydatne funkcje przy tablicach (i nie tylko):
 - is_array(\$zmienna) sprawdza, czy zmienna jest tablicą, zwraca wartość true lub false
 - range (start, end, jump) inicjuje tablicę liczbami
 zaczynając od wartości start do end. jump jest opcjonalny, określa przeskok między wartościami
 - is_set(\$zmienna) sprawdza, czy zmienna została zainicjowana jakąś wartością, zwraca true lub false
 - print_r(\$zmienna)/var_dump(\$zmienna) wyświetlają
 informacje o zmiennej (typ, wartość),
 - is_numeric(\$zmienna) sprawdza, czy zmienna jest typu liczbowego

Zadanie 4 PHP.pdf

- PHP umożliwia zapisanie przesłanych przez użytkownika strony danych
- Jednym ze sposobów jest zapis do pliku, przy czym trzeba mieć na uwadze, że jest to rozwiązanie obłożone dużymi ograniczeniami w stosunku do baz danych

- Czasami trzeba jednak obsłużyć pliki przesłane na serwer przez użytkownika (np. plik CSV z danymi kontaktowymi albo cennik produktów)
- Opisane w dalszej części funkcje mają zastosowanie w obydwu przypadkach

- Etapy zapisywania danych do pliku:
 - 1. Otwarcie pliku lub jego utworzenie jeśli nie istnieje
 - 2. Zapis danych pliku
 - 3. Zamknięcie pliku

- Etapy odczytywania danych z pliku:
 - 1. Otwarcie pliku, a jeśli nie istnieje, wyświetlenie komunikatu
 - 2. Odczyt danych z pliku
 - 3. Zamknięcie pliku

- W zależności od potrzeb, plik może zostać otworzony w jednym z następujących trybów:
 - r odczyt pliku od jego początku
 - r+ odczyt i zapis do pliku od jego początku
 - w zapis do pliku od jego początku (UWAGA: jeśli plik istnieje, bieżąca zawartość zostanie nadpisana. Jeśli nie istnieje – zostanie utworzony)

- w+ odczyt i zapis od początku pliku (UWAGA: jak poprzednio)
- x zapis do pliku od jego początku, jeśli nie istnieje to zostanie wyświetlone ostrzeżenie
- x+ odczyt i zapis od początku pliku, jeśli nie istnieje to zostanie wyświetlone ostrzeżenie

- a dodawanie zawartości na końcu pliku, jeśli nie istnieje zostanie utworzony
- a+ odczyt i dodawanie zawartości na końcu pliku, jeśli nie istnieje – zostanie utworzony
- b tryb binarny, zapewniający zgodność z używanym systemem operacyjnym, stosowany z jednym z powyższych trybów, zalecany
- t tryb tekstowy, dostępny jedynie w Windows, stosowany z jednym z powyższych trybów, zalecany

• Otworzenie pliku umożliwia funkcja fopen (), która w podstawowej wersji przyjmuje jako argumenty ścieżkę do pliku i tryb otwarcia

```
fopen ('ścieżka/nazwa.txt', 'tryb')
fopen ('ścieżka', 'tryb',
'include_path=true')
fopen ('ścieżka', 'tryb',
'include_path=true', 'kontekst')
```

- Jeśli otworzenie pliku powiedzie się, funkcja fopen () zwróci uchwyt/wskaźnik do pliku
- W przeciwnym razie zwróci wartość false i zostanie wyświetlone ostrzeżenie

```
$file_handler = fopen('../plik.txt', 'ab');
@$file_handler = fopen('z/plik.txt', 'ab');
```

- Bardzo ważne jest dokładne określenie ścieżki pliku
- Jeśli katalog, w którym chcemy otworzyć plik, nie istnieje lub katalog ma wyłączone prawa do zapisu, to zawsze otrzymamy błąd
- Ponadto należy pamiętać, że błędne określenie ścieżki do pliku, może mieć wpływ na stabilność i bezpieczeństwo serwera
- Po zakończeniu pracy z plikiem należy go zamknąć za pomocą funkcji fclose (uchwyt do pliku);

- Przy określaniu ścieżki pliku warto skorzystać ze zmiennej środowiskowej
 \$_SERVER['DOCUMENT_ROOT']
- Zwraca ona ścieżkę do katalogu publicznego
- Dzięki temu łatwo określimy ścieżkę do pliku względem katalogu publicznego a nie pliku, w którym staramy się uzyskać dostęp

```
echo $_SERVER['DOCUMENT_ROOT'];//=>
X:/xampp/htdocs
$public = $_SERVER['DOCUMENT_ROOT'];
fopen("$public/../zamowienia.txt",
"ab");
```

Wrażliwe dane zawsze należy umieszczać poza katalogiem publicznym. W przeciwnym razie, jeśli komuś uda się odgadnąć ścieżkę do pliku – uzyska do niego dostęp.

- Aby zapisać dane do pliku, należy użyć funkcji fwrite() (lub aliasu fputs())
- fwrite() w najprostszej postaci przyjmuje jako argumenty uchwyt do pliku (zwracany przez fopen()) oraz ciąg danych do zapisu

```
fwrite($file_handler, $data)
fwrite($fh, $data, strlen($data))
```

```
$public = $ SERVER['DOCUMENT ROOT'];
$handler = fopen("$public/info.php", "ab");
$content = "<?php phpinfo() ?>";
$write = fwrite($handler, $content);
if ($write) {
      echo "Zapis do pliku powiódł się";
} else {
      echo "Nie udało się zapisać danych do pliku";
fclose($handler);
```

Alternatywnie możemy skorzystać z funkcji
file_put_contents(), która wykonuje po kolei
operacje otwarcia pliku w trybie 'wb' (!), zapisu
danych i zamknięcia pliku

```
file_put_contents(ścieżka, dane)
file_put_contents(ścieżka, dane,
flaga, kontekst)
```

- Do odczytu danych z pliku możemy wykorzystać następujące funkcje:
 - fgets(uchwyt_do_pliku) pobiera
 pojedynczą linię z pliku
 - fgetss(uchwyt_do_pliku) pobiera
 pojedynczą linię z pliku i oczyszcza ją z tagów
 HTML i PHP

- fgetc(uchwyt) pobiera pojedyncze znaki
- fgetcsv(uchwyt) przekształca wiersze w pola pliku CSV (zwracana jest tablica)
- file_get_contents(ścieżka_do_pliku)
 - zwraca całą zawartość pliku jako string
- feof(uchwyt) zwraca false, gdy napotka
 koniec pliku

```
$public = $ SERVER['DOCUMENT ROOT'];
$fh = fopen("$public/../dane.txt", 'r');
while (!feof($fh)) {
    $wiersze[] = fgetss($fh);
foreach ($wiersze as $wiersz) {
    echo $wiersz.'<br>';
```

- W przypadku współdzielenia pliku (możliwość jednoczesnego dostępu do pliku przez wielu użytkowników) może dojść do konfliktu związanego z dostępem do niego
- Zachowanie się skryptu będzie wtedy nieprzewidywalne, dane mogą być zapisywane w losowej kolejności

 Rozwiązaniem tego problemu jest funkcja flock(), która blokuje dostęp do pliku na czas pracy z nim

```
flock (uchwyt, operacja)
```

 flock() nie rozwiązuje jednak problemu pierwszeństwa dostępu do pliku

- flock() daje możliwość wykonania 4 wariantów operacji na pliku:
 - LOCK SH − blokada zapisu, możliwy odczyt
 - LOCK EX − blokada zapisu i odczyt − dostęp wyłączny
 - LOCK UN − odblokowanie pliku
 - LOCK_NB do użycia z wcześniejszymi opcjami, plik jest dostępny dopóki nie zostanie skutecznie zablokowany (domyślnie już podjęcie próby zablokowania blokuje plik)

```
$public = $ SERVER['DOCUMENT ROOT'];
$handler = fopen("$public/../dane.txt", "ab");
$lock = flock($handler, LOCK EX | LOCK NB);
$content = "Bardzo ważne dane";
if ($handler && $lock) {
  $write = fwrite($handler, $content);
  if ($write) {
      echo "Zapis do pliku powiódł się";
  } else {
      echo "Nie udało się zapisać danych do pliku";
  flock($handler, LOCK UN); fclose($handler);
} else {
      echo "Nie można uzyskać dostępu do pliku";
```

```
$public = $ SERVER['DOCUMENT ROOT'];
$content = "Bardzo ważne dane";
$write = file put contents("$public/../dane.txt",
FILE APPEND | LOCK EX);
if ($write) {
      echo "Zapis do pliku powiódł się";
  } else {
      echo "Nie udało się zapisać danych do pliku";
```

Zadanie 5 PHP.pdf

 Dzięki wbudowany w PHP funkcjom możemy w łatwy sposób przetwarzać długie ciągi tekstu w celu ich odpowiedniego formatowania, oczyszczania ze złośliwego kodu lub wyszukiwania interesujących nas danych

- Wybrane funkcje formatujące ciągi:
 - trim (ciąg) usuwa białe znaki (spacje, tabulatory, koniec bieżącej linii) po lewej i prawej stronie ciągu
 - ltrim(ciąg) i rtrim(ciąg) modyfikacja trim(), przy czym usuwa białe znaki odpowiednio po lewej lub prawej stronie ciągu

- strtoupper (ciąg) zamienia wszystkie litery na duże (przydatne przy wyszukiwaniu konkretnych ciągów znaków)
- strtolower (ciąg) zamienia wszystkie litery na małe
- ucfirst (ciąg) pierwsza litera duża
- ucwords (ciąg) duża pierwsza litera każdego wyrazy

- addslashes (ciąg) dodaje symbol ucieczki \ przed wszystkim znakami ustalonymi jako kontrolne (czyli znakami ', ", NUL) - bardzo ważne przy składowaniu w bazie danych wprowadzonych przez użytkownika danych
- stripslashes(ciąg) odwraca działanie addslashes()

- strcmp (ciąg1, ciąg2) porównanie dwóch ciągów z włączoną czułością na wielkość liter
- strcasecmp (ciąg1, ciąg2) porównanie
 dwóch ciągów bez zwracania uwagi na wielkość liter
- strnatcmp (ciąg1, ciag2) porównanie dwóch ciągów i wybranie mniejszego pod względem leksykograficznym, ze zwróceniem uwagi na wielkość liter (algorytm naturalny)

- strnatcasecmp (ciąg1, ciag2) porównanie dwóch ciągów i wybranie mniejszego pod względem leksykograficznym, bez zwracania uwagi na wielkość liter
- strlen (ciąg) długość ciąg
- explode (delimiter, ciąg) rozbija w miejscu wystąpienia delimitera ciąg znaków na elementy i umieszcza je w tablicy

```
$csv = 'Marcin; Pikul; adres@email.com; 600700800';
$e_csv = explode(';', $csv);
print_r($e_csv);
//=>Array ( [0] => Marcin [1] => Pikul [2] => adres@email.com [3] => 600700800 )
```

- implode(łącznik, tablica) odwrotność do explode
- strstr(ciąg, punkt_kontrolny) wyszukuje pierwszy punkt kontrolny w ciągu i zwraca wszystko jego prawej strony łącznie z nim
- stristr(ciąg, punkt_kontrolny) identycznie jak strstr(), przy czym nie zwraca
 uwagi na wielkość znaków

- strchr(ciąg, punkt_kontrolny) wyszukuje ostatni punkt kontrolny w ciągu i zwraca wszystko jego prawej strony łącznie z nim
- strichr(ciąg, punkt_kontrolny) identycznie jak strchr(), przy czym nie zwraca
 uwagi na wielkość znaków

- strpos (ciąg, punkt_kontrolny) wyszukuje pierwszy punkt kontrolny w ciągu i zwraca jego numeryczną pozycję
- strrpos(ciąg, punkt_kontrolny) identycznie jak strpos(), przy czym nie zwraca
 uwagi na wielkość znaków

UWAGA: if (strrpos(\$ciag, \$punkt) !== false) !

- str_replace(zamieniany, zamiennik,
 przeszukiwany) wyszukuje zamieniany ciąg
 w przeszukiwanym i wstawia w jego miejsce
 zamiennik
- str_ireplace() odpowiednik
 str_replace(), nie zwraca uwagi na wielkość
 liter

Podstawy PHP – komunikaty błędów

- Jak już zostało wspomniane na samym początku, PHP jest bardzo czułe na poprawność składni
- O ile drobne błędy w kodzie HTML przeglądarka jest w stanie "wybaczyć", to serwer WWW najmniejszy błąd opatrzy stosownym komunikatem

Ogólna postać komunikatu jest następująca:

Typ: Powód
in x:\ścieżka\plik.php
on line Nr linii

- Typy komunikatów:
 - Parse error błąd pierwszej fazy kompilowania kodu, związany z błędną składnią, powoduje przerwanie wykonywania skryptu

Parse error: syntax error, unexpected 'echo' (T_ECHO) in D:\xampp\htdocs\php\bledy.php on line 4 (brak średnika)

 Fatal error – błąd drugiej fazy – wykonywania kodu, związany z odwołaniem do nieistniejącego pliku lub funkcji, powoduje przerwanie wykonywania skryptu

Fatal error: require(): Failed opening required
'funkcje.php' (include_path='\xampp\php\PEAR') in
D:\xampp\htdocs\php\bledy.php on line 2

 Warning – ostrzeżenie, nie powoduje przerwania wykonywania skryptu, zazwyczaj błędne użycie funkcji

Warning: fopen() expects at least 2 parameters, 1 given in D:\xampp\htdocs\php\bledy.php on line 2

 Notice – ma najniższy priorytet, nie powoduje przerwania wykonywania kodu, np. próba wyświetlenia tablicy jak zwykłej zmiennej

Notice: Array to string conversion in D:\xampp\htdocs\php\bledy.php on line 4 Array

- W pliku php.ini mamy możliwość ustawienia poziomu raportowania błędów
- Odpowiedzialna jest za to dyrektywa error_reporting, za pomocą której ustawiamy poziom raportowania błędów

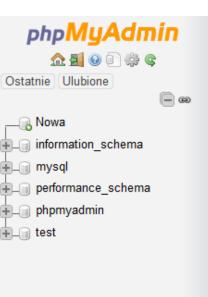
- Podstawowe kategorie błędów
 - E_ALL wszystkie komunikaty
 - ERROR tylko fatal error
 - E_WARNING tylko ostrzeżenia
 - E_NOTICE tylko powiadomienia
- Za pomocą znaku ^ możemy wykluczyć kategorię z grupy, np.:

```
error_reporting = E_ALL ^ E_NOTICE
```

- Praca z bazą danych daje o wiele większe możliwości niż z plikami jednorodnymi
- Dzięki wbudowanym mechanizmom nie musimy martwić się o współdzielenie, indeksowanie, czy też wyszukiwanie danych
- Najpopularniejsze serwery baz danych to MySQL, MariaDB, MS SQL Server, PostgreSQL, Oracle

- Do zarządzania bazami MySQL/MariaDB służy bezpłatne narzędzie phpMyAdmin
- Jest ono standardowo dołączane do aplikacji xampp
- phpMyAdmin został napisany w PHP i wymaga włączonego serwera WWW i MySQL/MariaDB

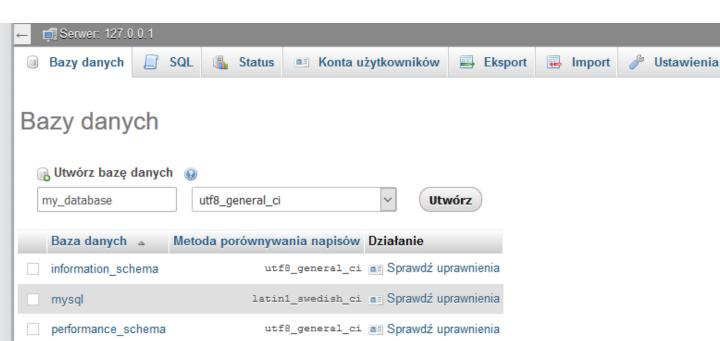
- Dzięki phpMyAdmin za pomocą kilku kliknięć utworzymy bazę danych i dodamy do niej tabelę wraz z kolumnami
- Aby zadbać o bezpieczeństwo, należy utworzyć nowego użytkownika i nadać mu uprawnienia jedynie do zarządzania bazą danych

phpmyadmin

Ogółem: 5

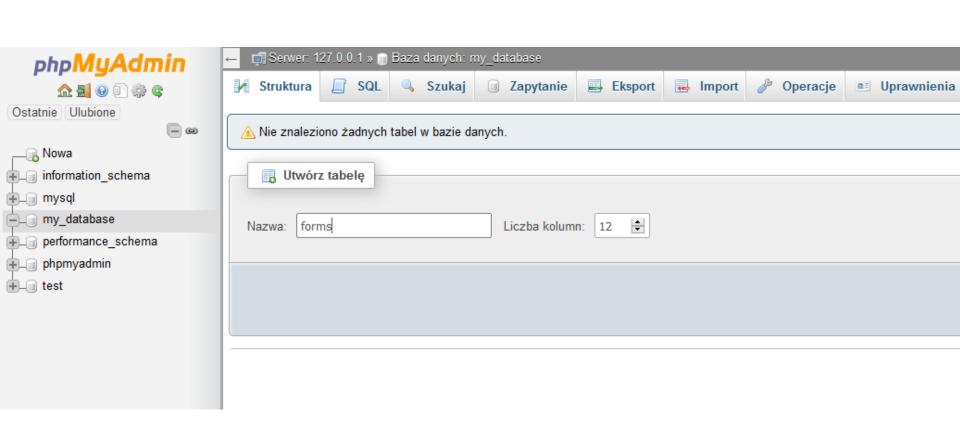
test

utf8_bin s Sprawdź uprawnienia

latin1_swedish_ci 📺 Sprawdź uprawnienia

latin1 swedish ci

← 📑 Serwer: 127.0.0.1	» 🗊 Baza danyen: my_e	atabase » 📆 Tabela: forms					
Przeglądaj 🥻	Struktura 🔲 SQL	Szukaj	taw Eksport =	Import Uprawnie	enia 🥜 Opera	acje 💿 Śledzenie	₩ Wyzw
Nazwa tabeli: forms		Dodaj 1	column(s) wy	konaj			
Nazwa	Тур 🥝	Długość/Wartości 🔞	Ustawienia domyślne	Metoda porównywania	Atrybuty	Null Indeks	A_I
			⊌	napisów			
id	INT		Brak	~	~	PRIMARY	~
Pick from Central Columns						PRIMARY	
name	VARCHAR ~	50	Brak	~	~	✓	
Pick from Central Columns							
surname	VARCHAR ~	100	Brak ~	~	~	✓	
Pick from Central Columns							
weight	VARCHAR ~	5	Brak ~	~	~	✓	
Pick from Central Columns							_
height	VARCHAR ~	5	Brak	~	~	✓ [
Pick from Central Columns							
gender	VARCHAR ~	1	Brak ~	~	~	✓	
Pick from Central Columns							
fruits	VARCHAR	255	Brak ~	~	~	☑	

comment	VARCHAR	~	500	Brak	~	~	~	\square	 ~	
Pick from Central Columns										
radius	FLOAT	~		Brak	~	~	~	\checkmark	 ~	
Pick from Central Columns										
numA	FLOAT	~		Brak	~	~	~	✓	 ~	
Pick from Central Columns										
numB	FLOAT	~		Brak	~	~	~	~	 ~	
Dielo feren Oresteel Orloner										

#	Nazwa	Тур	Metoda porównywania napisów	Atrybuty	Null	Ustawienia domyślne	Komentarze	Dodatkowo
1	id 🔑	int(11)			Nie	Brak		AUTO_INCREMEN
2	name	varchar(50)	utf8_general_ci		Tak	NULL		
3	surname	varchar(100)	utf8_general_ci		Tak	NULL		
4	weight	varchar(5)	utf8_general_ci		Tak	NULL		
5	height	varchar(5)	utf8_general_ci		Tak	NULL		
6	gender	varchar(1)	utf8_general_ci		Tak	NULL		
7	fruits	varchar(255)	utf8_general_ci		Tak	NULL		
8	comment	varchar(500)	utf8_general_ci		Tak	NULL		
9	radius	float			Tak	NULL		
10	numA	float			Tak	NULL		
11	numB	float			Tak	NULL		

- Podstawowymi operacjami na bazach danych jest wstawianie danych oraz ich pobieranie
- Operacje te wykonuje się tworząc zapytania w języku SQL
- Podobnie jak PHP, język SQL jest bardzo restrykcyjny jeśli chodzi o składnię

 Wstawianie danych do bazy realizowane jest za pomocą następującego polecenia:

```
INSERT INTO `nazwa_tabeli`
(`nazwa_kol1`, `nazwa_kol2`, ...)
VALUES
('wart1', 'wart2', ...)
UWAGA: możemy podać nazwy tych kolumn, do których chcemy coś wstawić
```

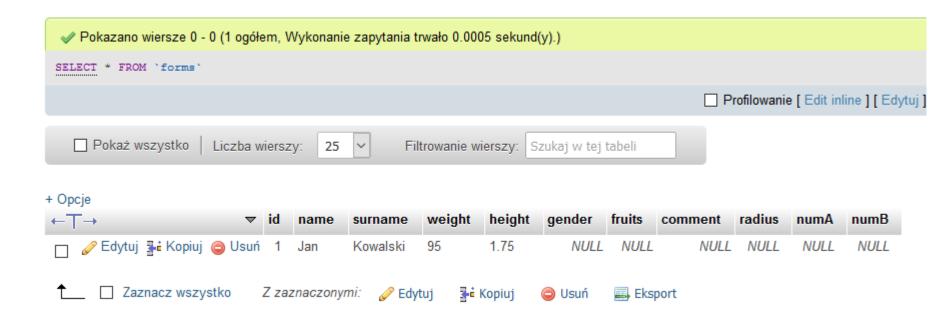
INSERT INTO `nazwa_tabeli` VALUES
(NULL ,'wart1', 'wart2', ...)

UWAGA: jeśli nie podajemy nazw kolumn, to musimy podać wartości dla wszystkich kolumn

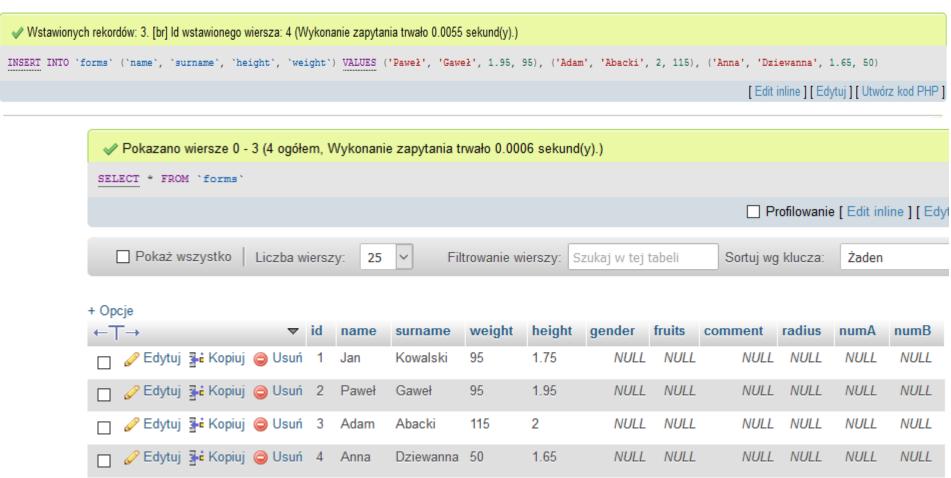
INSERT INTO `forms`
(`name`, `surname`, `height`, `weight`) VALUES
('Jan', 'Kowalski', 1.75, 95)

Pokaż okno zapytań

```
Wstawionych rekordów: 1. [br] ld wstawionego wiersza: 1 (Wykonanie zapytania trwało 0.0028 sekund(y).)
INSERT INTO `forms` (`name`, `surname`, `height`, `weight`) VALUES ('Jan', 'Kowalski', 1.75, 95)
```



```
INSERT INTO 'forms'
(`name`, `surname`, `height`, `weight`) VALUES
     ('Paweł', 'Gaweł', 1.95, 95),
     ('Adam', 'Abacki', 2, 115),
     ('Anna', 'Dziewanna', 1.65, 50)
```


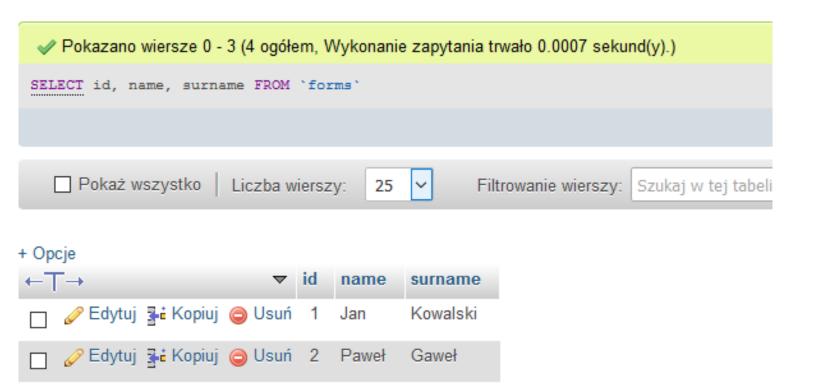
 Aby pobrać dane z tabeli, należy użyć komendy SELECT:

```
SELECT nazwa_kol FROM nazwa_tabeli;

SELECT kol1, kol2 FROM nazwa_tabeli;

SELECT * from nazwa_tabeli;

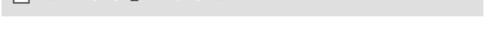
SELECT * from nazwa tabeli WHERE id = 5;
```


Abacki

7 7070007000000

Dziewanna

Ø Edytuj ¾ Kopiuj

O Usuń 3 Adam

Ø Edytuj ¾ Kopiuj

O Usuń 4 Anna

Zaznacz wozwatko

Łączenie z bazą danych za pomocą PHP

```
$host = 'localhost';
$db = 'my database';
$user = 'root';//utworzyć innego
użytkownika
$pass = '';//koniecznie utworzyć
hasło
```

- Najbezpieczniejszym rozwiązaniem jest utworzenie oddzielnego pliku z danymi dostępowymi do bazy oraz zapisanie go poza folderem publicznym
- Następnie plik należy dołączyć za pomocą funkcji include() lub require();

```
$public = $_SERVER['DOCUMENT_ROOT'];
require_once("$public/../include/db.php"); //jeśli nie znajdzie pliku,
to fatal error, sprawdza czy już wcześniej nie został dołączony
$conn = new mysqli($host, $user, $pass, $db);
if ($conn->connect_errno){
        echo 'Brak połączenia z bazą danych: '.$conn->connect_error;
} else {
        echo 'Połączono.';
}
$conn->set charset("utf8");
```

Zapytanie do bazy danych:

```
$query = 'SELECT * FROM forms';
$rows = $conn->query($query);
if (!$rows) {
    echo 'Brak wyników dla
zapytania.';
```

```
//Liczba wyników
$num = $rows->num rows;
//Wydobycie danych z obiektu
for (\$i=0; \$i < \$num; \$i++) {
  $row = $rows->fetch assoc();
  foreach ($row as $k => $v) {
     echo "$k => $v < br > ";
```

```
//usuniecie danych ze zmiennej
$rows->free();
//zamknięcie połączenia z bazą
danych
$conn->close();
```

Zadanie 6 PHP.pdf

Pytania

Dziękuję za uwagę!